

НОВИНИ З КУЗНЕЦОВСЬКА

Упорядкована могила повстанців на Замковій горі

На жаль, ще й дотепер за рівнем національної свідомості Західна Україна виразно контрастує з іншими регіонами нашої держави. На теренах, де Українська Повстанська Армія діяла довго й активно, народ давно уже визнає повстанців – майже в кожному селі насипано символічну могилу або споруджено пам'ятник, і до них не припиняють приходити люди, аби вшанувати не просто рідних чи односельців, а своїх, українських героїв.

Чимало таких пам'ятних місць є й на Володимиреччині. Переважно це звичайні дерев'яні хрести або скромні пам'ятники, споруджені силами громади на могилах вояків УПА чи на місцях їх трагічної загибелі.

Досі літні люди пам'ятають про події, що відбувалися в урочищі Замкова гора поблизу села Бабка Старорафалівської сільської ради. Розповідають, що тут, на Замковій горі, була одна із криївок повстанців, тут вони й полягли у нерівному бою з бригадою НКВС.

За часів радянської влади місцеві мешканці кілька разів потайки ставили хреста на цьому місці. Однак його щоразу знищували. І лише у 90-х на Замковій горі був встановлений хрест, який більше не зникав, проте і належної уваги щодо упорядкування пам'ятного місця з боку влади не було.

І ось напередодні Зелених свят, коли за давньою традицією поминаються предки, в урочищі Замкова гора, на могилі полеглих за волю України вояків УПА, активістами Кузнецовської міської організації ВО „Свобода” за власні кошти було встановлено новий пам'ятний знак. Це 4-метровий металевий хрест, який пофарбовано „під берізку”, адже, за звичаєм, на могилах повстанців ставили саме березові хрести. Перед ним на невеличкому базальтовому підвищенні викладені гранітні плити, на середній викарбувано імена семи героїв. Біля підніжжя знаку розміщене вироблене з бетону коло, що символізує кругообіг життя, в його центрі висаджений вічнозелений кущ самшиту. Невеличка огорожа пофарбована у блакитний та жовтий кольори, що символізують український стяг.

Ініціатива упорядкувати могилу повстанців належить кузнецовському підприємцю, людині, яка активно пропагує правдиву історію ОУН УПА, Миколі Юхимовичу Пешку. Він говорить: „Наші батьки, діди мужньо воювали за українську волю, тисячі їх свідомо віддали своє життя за ідею. Вшанування їхньої пам'яті для нас є святим обов'язком, адже ідею, священну для цілого народу, неможливо знищити”.

Участь у благородній справі взяли ще двоє небайдужих жителів Кузнецовська: Віктор Миколайович Базилюк, підприємець (його батько учасник УПА, був репресований, реабілітований в роки Незалежності), та Григорій Іванович Петрович, член ВО „Свобода”.

Попередньо вони розпитали у місцевих мешканців подробиці тих далеких подій. Так Митрофан Кедич, житель села Бабка, який разом із старшою сестрою Сальветою були зв'язковими у повстанців і свого часу відсиділи у сталінських тюрмах, розповів, що енкаведисти вистежили бійців УПА і на Замковій горі відбувся нерівний бій. Тут загинули четверо повстанців. Імена трьох з них, похованих у цьому місці, нині викарбувані на гранітній плиті, це *Ткач Герасим Іванович* (кажуть, був за старшого), *Серховець Матвій Мусійович* та *Адам на псевдо „Журба”* (прізвище невідоме). Тіло четвертого вояка на прізвище Воробей батьки забрали і поховали в одному з навколишніх сіл.

На гранітній плиті увіковічені імена ще чотирьох бійців: *Денисюка Василя Трохимовича*, *Ткача Пархома Тимофійовича*, *Дмитрука Петра Яковича* і *Серховця Семена*. Вони загинули в урочищі Стубла, що між селами Бабка і Сопачів.

Люди розповідають, що повстанець Герасим Ткач був надзвичайно хорошою і доброю людиною, його всі любили. Мати, виряджаючи сина з дому, плакала. А він казав: „Мене не можуть убити, я ж за своє життя навіть пташки не образив”. Після його загибелі склали пісню. Слова цієї пісні розповів мешканець Бабки Володимир Петрович Протасевич.

Пам'яті Герасима...

*Поховали Герасима
На горі високій,
Щоб всі люди пам'ятали,
На горі Замковій.*

*Будуть пташки прилітати
І калину їсти,
Будуть йому приносити
З України вісті.*

*Поховали Герасима,
Щоб всі люди знали,
Щоб з нашої України
Катів виганяли...*

НОВИНИ З КУЗНЕЦОВСЬКА

Упорядкована могила повстанців на Замковій горі

Зі слів Митрофана Кедича, на старому варашському кладовищі, яке нині знаходиться на околиці Кузнецовська, поховані ще двоє повстанців: сотник на псевдо „Корч” та Олександр на псевдо „Дорошенко”.

Поліська земля щедро полита кров’ю її синів. „Здобудем Українську державу або загинем за неї!” - казали вони і мужньо вступали у бій з катами московсько-більшовицького режиму. І не злічити тих місць, де перестали битися тисячі полум’яних, відданих Україні сердець.

Якщо їхати з Кузнецовська, за один кілометр перед селом Полиці зліва в полі на перехресті доріг стоїть дерев’яний хрест, що нагадує: тут у нерівному бою полягли 22 вояки УПА. Розповідають, що в селі Іванчі, біля тюрми, покоїться прах 30 повстанців. На жаль, це місце і досі не впорядковане. Немає жодних виправдань місцевої владі, котра на 17-му році Незалежності так і не спромоглася хоча б скромно, але по-людськи вшанувати пам’ять загиблих учасників національно-визвольного руху.

... Побувавши на Замковій горі, помітила символічну особливість – уся вона, наче килимом, встелена конваліями. А спускаючись з гори разом зі своїми супутниками, тими, хто спорудив на могилі повстанців пам’ятний знак, ми завмерли від несподіванки – за кілька метрів на галявині стояв молодий красень-олень. Він зник у заростях так само раптово, як і з’явився. Старі люди переказують легенду, що то з’являлася душа повстанця Герасима...

Урочисте освячення пам’ятного знака на Замковій горі планується провести напередодні Дня Незалежності України.

Також хочеться подякувати свідомим українцям Олегу Піщику, Василю Бігуну та Миколі Гончаруку, Петру Бензі та Святославу Монічу за допомогу при упорядкуванні могили нескорених борців за державну незалежність.

Тетяна Коровайчук,
Фото Миколи Пешка
м. Кузнецовськ

